

2020-11-20
I2020/02982**Infrastrukturdepartementet**

Catharina Håkansson Boman

Uppdrag till en förhandlingsperson att omförhandla 2013 års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingens Stockholmsdel

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt den person som är utsedd till ordförande i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling liksom i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet i storstäderna samt ökat bostadsbyggande enligt Sverigeförhandlingen att som förhandlingsperson omförhandla de avtal som 2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram och den del av det avtal som Sverigeförhandlingen förhandlade fram som innefattar investeringar i Stockholms län.

Förhandlingspersonen ska genomföra förhandlingar med region Stockholm och berörda kommuner med målsättningen att kunna ingå överenskommelser om en hantering av kostnaderna, inklusive villkor för hur ytterligare eventuella kostnadsfördyringar ska hanteras.

Överenskommelser ska ingås med förbehåll för regeringens och i förekommande fall riksdagens godkännande.

Förhandlingspersonen ska, tillsammans med övriga parter och med utgångspunkt i syftena med Stockholms- och Sverigeförhandlingen, befintliga avtal samt uppdaterade kostnadsberäkningar från Region Stockholm, analysera hur beräknade kostnader utöver beslutad budget ska omhändertas. Det handlar dels om kostnadsminskningar avseende överenskomna investeringar

inom ramen för överenskommelsernas sammantagna beslutade budget, dels om diskussioner om det lokala och regionala ansvarstagandet. Regeringen utgår från att regionen ser över vilka kostnadsreducerande åtgärder som kan vidtas i de investeringar man ansvarar för samt diskuterar detta med övriga parter.

Förhandlingspersonen ska begränsa statens finansieringsansvar och bör i hanteringen av kostnadsfördyringarna pröva följande.

- Tillkommande finansiering från region och kommuner.
- Kostnadsminskningar avseende investeringar inom ramen för överenskommelsernas sammantagna beslutade budget.
- I väl avvägd utsträckning en utökning av lån i Riksgäldskontoret som täcks genom framtida intäkter från trängselskatten. I uppdraget ingår inte att föreslå ändringar i lagen (2004:629) om trängselskatt.

För att en utökning av lån i Riksgäldskontoret som täcks genom framtida intäkter från trängselskatten ska kunna användas behöver vissa villkor vara uppfyllda. Det handlar om kostnadsminskningar och/eller en tillkommande finansiering från region och kommuner i en nivå som krävs för att nå en överenskommelse.

Förhandlingspersonen ska genomföra sitt arbete i nära dialog med Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) och Trafikverket.

Förhandlingsresultatet ska redovisas senast 15 april 2021 till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram ett avtal mellan staten, Region Stockholm, Stockholms kommun, Solna kommun, Nacka kommun och Järfälla kommun om statlig medfinansiering av utbyggnaden av tunnelbanesträckningar i Stockholm. Enligt avtalet, som godkändes av regeringen den 3 april 2014, finansierar parterna gemensamt utbyggnaden, vilken totalt beräknas kosta 25,7 miljarder kronor i 2013 års priser, varav 4,65 miljarder kronor i form av statliga anslag och 9 miljarder kronor i form av trängselskatt. Avtalet omfattar delprojekten:

- utbyggnad av tunnelbana till Nacka och Gullmarsplan/Söderort,
- utbyggnad av tunnelbana till Arenastaden via Hagastaden, samt

- utbyggnad av tunnelbanan från Akalla till Barkarby station.

Punkt 8 i huvudavtalet reglerar risk och fördyringar och lyder: ”Eventuella kostnadsökningar upp till ett tak på 2 925 miljoner kronor ska bäras av Parterna enligt en fördelning som anges i avtalet”.

Regeringen beslutade i juni 2017 att godkänna ett tilläggsavtal som syftade till att fortsatt ligga inom den ekonomiska ramen för det ursprungliga huvudavtalet. Tilläggsavtalet innebar bland annat att 1 160 miljoner kronor av kostnadstaket på 2 925 miljoner kronor togs i anspråk.

Sverigeförhandlingen förhandlade fram ett avtal mellan staten, Region Stockholm, Stockholms kommun, Huddinge kommun, Solna kommun, Täby kommun, Vallentuna kommun och Österåkers kommun om statlig medfinansiering av kollektivtrafik- och cykelobjekt. Objekten är:

- Ny tunnelbanelinje mellan Älvsjö och Fridhemsplan
- Spårväg syd
- Förlängd Roslagsbana till City via Odenplan
- Ny tunnelbanestation i Hagalund
- Cykelobjekt i Stockholm, Huddinge och Täby

I avtalet, som godkändes av regeringen den 28 juni 2018, finns ett tak för fördyringar på upp till 2 100 miljoner kronor (exklusive tunnelbanestationen Hagalund). Fördyringar därutöver ska enligt avtalet hanteras genom samråd och förhandling mellan berörda parter.

För båda de avtal som 2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram och Stockholmsdelen av det avtal som Sverigeförhandlingen förhandlade fram gäller att den statliga finansieringen i dag sker via trängselskatt och via anslag på statens budget.

Enligt avtalen ska en särskild partssammansatt styrelse behandla frågor av strategisk betydelse för projektet. Regeringen har utsett ordförande för styrelserna och uppdragit åt Trafikverket att bistå styrelserna med sekretariatsresurser.

Ordföranden för Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal som 2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram har under senare delen av 2019 meddelat regeringen att den bedömda kostnaden för utbyggnaden av tunnelbanor i enlighet med avtalet har ökat. Det ursprungliga avtalet,

inklusive det särskilda kostnadstaket, uppgick till 22,5 miljarder kronor (prisnivå januari 2016). Den nya bedömningen av kostnaden uppgår till 31,8 miljarder kronor.

De projekt som ingår i avtalet som Sverigeförhandlingen förhandlade fram befinner sig nu i olika stadier av planerings- och förberedelsearbete. Det är angeläget att förhandlingen bygger på uppdaterade kostnadsberäkningar för dessa projekt.

Regeringen gör fortsatt bedömningen att åtgärderna i avtalen är angelägna att genomföra för att förbättra Stockholmsregionens trafiksystem, möjliggöra utbyggnad av fler bostäder och skapa miljö- och klimatnyttor. Regeringen menar att det mot bakgrund av de fördyringar som uppstått i avtalen om infrastrukturinvesteringar i Stockholm finns behov av att samla parterna för att komma överens om det fortsatta genomförandet av åtgärderna.

Ordföranden i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling liksom i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet i storstäderna samt ökat bostadsbyggande enligt Sverigeförhandlingen bör därför utses som förhandlingsperson med uppdrag att utarbeta en överenskommelse med berörda parter.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Göran Roos

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA, SKA, OFA/K och SBA/SPN

Miljödepartementet/ME och KL

Trafikverket

Region Stockholm

Stockholms kommun

Solna kommun

Nacka kommun

Järfälla kommun

Huddinge kommun

Täby kommun

Vallentuna kommun

Österåkers kommun